

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 13.

Lýsingaprisur fyri ím: 12 oyru á
1. síðu, 10 oyru á 3. og 4. síðu

Hósdagin 29. mars 1945.

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 2,00 + porto um fjórðingsárið

19. árg.

Skip til allar okkara sjó- menn og nútímans umskipan av landbrúkinum.

Sambandsbladið roynir at umhæra gerð
sambandsmanna á tingi móti okkara
fiskimonnum og arbeiðsmonnum.

Øll tann stóra fjøldin, sum í dag
rópar eftir skipum, og allar tann
stóri flokkur av traðarmonnum og
landbrúkarum, sum ikki minni hart
enn okkara fiskimenn rópa eftir
hjálpi til at fáa snardykrð landið,
kunnu ikki longur við tækk taka móti
sambandsins og fólkaflóksins práti
um hjartalag og góðvilja, tá ið
eingin handling fylgir.

Hetta hevur »Dimmalætting«
sjálvandi fyri langt síðani fatað.
Hon sær tí deyðan í durinum hjá
sambandinum og øðrum afturhaldi
í Føroyum, um okkara fiskimenn,
traðarmenn og arbeiðarar verða at
sigggja, hvussu evnaleysur, hvussu
handlingsleysur sambandsflokkurin
er. Og enn og verri verður tað,
sær »Dimmal«, um tað verður
fjeldini greitt, at sambandsmenn
á tingi veruuliga hava verið fólka-
flokkinum, størpeningaflokkinum,
til hjálpar við at felt eitt fullgigg-
að uppskot frá javnaðarmonnum
viðvíkjandi skipaspurninginum og
spurninginum um at verða traðar-
manninum og landbrúkararum í
Føroyum til hjálpar at fáa snar-
dykrð okkara land, so at tað ikki
bert kann lona sínum dyrkarum
hampaliga, men harafturat veita
okkara fólki nóg mikið av greiði,
mjólk og kjøti.

»Dimmalætting« er gyrd í brøk-
ur, tí hon kennir, at tað er við at
verða almennakunnugt, at sam-
bandsmenn á tingi saman við
fólkaflokkinum, tí svartasta aftur-
haldi, ið Føroya land nakrantíð
hevur sæð stiga alment fram,
feldi javnaðarmanna út í æsir
arbeiða uppskot um endurnýggj-
an av okkara skipafloða og um-
skipan og nútímans geran av okk-
ara landbrúnaði.

Sambandsbladið roynir at káva
út yvir hesa móti Føroya fiski-
monnum og arbeiðsmonnum størstu
ógerð, ið nakrantíð er gjerd her á
landi.

Okkara uppskot, sigur samband-
ið, skuldi ikki kunna ferast ígjøg-
num samtart galdandi lóg!!

Hyggja sigg!

So gyrt í brøkur er bladið, at
tað veit sær einki til vápna at taka

uttan at gykla trøll og kollvelting-
arræðsluna fram. Skilir tað ikki,
at ein tilik verja hjálpi bert stokk-
uta letu. Skilir bladið ikki, at í
somu letu, at tað verður fólki
greitt, at tess bardagi móti javn-
aðarmannauppskotinum var bygd
ur upp á ósonn og rong argumentir,
vilja menn við andstygd og harmi
venda sær imóti sambandsflokk-
inum við tvífoldari styrki.

Jú vist kundu javnaðarmanna
uppskotini ferst ígjøgnum uttan
at brotið nakra grundlóg og uttan
at sagt kundi verðið um tey, at
tey gingu tvørturimóti øllum, ið
Norðbúgar høvdu gjørt.

Uppskotini vóru radikal. Tey
vóru grundbroyttandi. Tey vildu
komið at umgjørt okkara samfelag
frá einum vesæliligum arbeiðsloysi
pindum landi til eitt livskraftigt
arbeiðandi land, hvar ið eingin
hondin kom at liggja uttan at
kunna koma til arbeiðis, lönandi
arbeiði. Men er tað ikki júst
hetta, ið fiskimannafjeldin og
arbeiðsmannafjeldin stremlar í
móti? Er tað ikki júst ein tilikur
plánur, ið okkara landi tørvur?

Plánurin er radikalur, men hann
er ikki radikalari enn t. d. tann
íslenska umskipanin av sjóvinn-
uni og landbrúnaðinum, ið nú fer
fram við fullari kraft haruppi, og
sum hevur úthýst øllum sum eitur
arbeiðs- og virkisloysi.

Hvi feldu sambandsmenn og
fólkaflóksmenn henda plan? Hvi
var Andreas Samuelsen einasti
maður av afturhald-flokkinum, sum
greiddi atkvøðu fyri javnaðar-
manna stórfingnu uppskotum?

Svarið liggur greitt:

Allir sambandsmenn á tingi utt-
an Andreas Samuelsen kveptu seg
við at ganga so radikala leið, at
tað kom at skerja nakad av mono-
polstøðuni, sum ríkmannaflokkurin
hevur í Føroyum í dag.

Teir eins og fólkaflóksmenninir
valdu at sita sum verjari av tí
privatkapitalistiska einstaklings-
veldi heldur enn at taka støðu fyri
fjeldarinteressum.

Andreas Samuelsen segði, tá ið
hann í næstseinastu tingsetu greiddi
atkvøðu fyri javnaðarmanna stór-
fingna umskipanarplani, at tað
vildi tann dagur koma, tá ið Fø-
royingar noyddust at ganga so
radikalar leiðir, sum talan var um
í javnaðarmannauppskotinum.

Sannari orð eru ikki segd á
Føroya lögtingi.

Spell var, at sambandsflokkurin
átti bara ein mann á tingi, sum
var so bjartskygdur.

KONGLAR

Gliming skal innferast á lögtingi.
Hetta er ein ógvuliga heilsugevandi
itrótt, og tingmenn vilja við slíkum
tiltaki styðja og fremja eitt soverð-
ið fólkastyrkjandi mál.

Menn halda, at »Føroyatíðindi«
er komið í stríð við seg sjálv. Frémsta síða mælir til frið og
semju, og onnur síða slær nevan í
borðið og eggjar til orrustu.

Næsta bók Richard B. Thomsens
skal verða eitt framhald av »Blá-
mannavik«.

Hon skal siga okkum frá hvussu
Sunesen'arnir og Halvdansen'arnir
fara á húsagang. »Vores« kemur
fyri seg og gongur inn í eina
blómútið. Keypir bæði handlar
og skip.

Men so er tað, at Sunesen'arnir
og Halvdansen'arnir, sum sita og
ævunda »Vores« initiativ og fram-
gongd, fara at taka til sín og koma
upp í leikin aftur. Teir stovna
eitt stórt virkisfelag og bjóða øllum
Djúpafjarðarfólkunum at vera uppi
í tí.

Fólkið fylkist einaførð aftur um
teir gomlu høvdingarnar og rýna
úr tí virki, tey vóru við at stovna.
Tey sjúklast og svinna, og endin
verður, at sakførarin kemur og
setur lykil í húrðina.

Sunesen'arnir og Halvdansen'ar-
nir hava vunnið. »Eliteklubbin«
glógvar aftur, meðan »Kassen« og
»Vores« standa myrk og gapa, og
Djúpafjarðarfólkid gongur og bínir
at ljósstrálunum úr »Eliteklubban-
um« og handlunum hjá teirra
gomlu harrum.

Kriggstíðindi.

General Gomery's herlið standa nú 30
km frá Münster og hava sett ein kila
inn móti Dortmund. Annars fara ameri-
kanarar og canadumenn líðandi fram á
øllum slagvøllum.

Nürnberg fekk av at vita týsnáttina,
ooo flogfær tveittu mongd av sprengivevni
yvir ídnadarstæðir og man hetta alop
hava tíkidd dyggt.

Somu nátt vóru Mosquito flogfær yvir
Berlin. Hetta er 36. náttin á rad, at
Berlin hevur verið vitjadar, so har man
vera lítid eftir av kriggsídnadarstøðum.
Onnur flogfær bumbaðu kavbátastæðir í
Bremen.

Ein lítill vorskur herskipafloði legdi eftir
týskum farmaskipum uttan fyri Noregs
strond, 4 skip vóru selt og onnur vóru
skadd.

UM AT VELTA

Minst til at fræið av gularót og
persillu er so skart, at tú má bloyta
tað 2 samdegur í handaheitum
vatni, stoyt lugin av og roða fræið
í finum sandi, lat torna spakuliga
og goym tað kalt inn til tú sáar.

Lættasti sáiháttur: Væt, set strik-
ubandið, legg rivuskaftið fram eftir
regluni og trýst foyru í moldina,
sáa, myl finan sand tunt útyvir og
mylta fast. Saxa ella riv og sáa
sama kvæði. +

Heimatíðindi.

Guðstænastur.

Skirisdag kl. 11 verður lestur hin
í Havnar kirkju og altargongd kl. 6.
Kl. 1 prædikar J. Joensen í Kirkjubæar
kirkju.

Langafriggjadag kl. 11 prædikar
J. Joensen í Havnar kirkju og seinrapartin
sama dag í Nólsoyar kirkju.

1. páskadag kl. 11 prædikar J. Joen-
sen í Havnar kirkju.

2. páskadag kl. 11 verður lestur lis-
in í Havnar kirkju. J. Joensen prædikar
í Kalbaks kirkju.

Brúðleyp. 2. páskadag giftast í Sumba
frk. Hjórdis Reinert av Sundi og bil-
koyrari Lars Martin Christiansen, Sumba.

Seteplatrotið nervar í stórum. Frætt er,
at nakad av set kemur frá Bretlandi við
einum av teim fyrstu ferðum, men
spurningurin er, um tað verður nóg
mikið, og um hon kemur nóg skjótt, tí
tað er ógvuliga nógv umrændi at fáa
hana lagda at spira og seta hana rætt-
stundis niður.

Prístalið fyri apríl fjórðingsár er nú
útroknað til 286 points. Tímanslönin
verður sostatt frá 1. apríl fyri alt vanligi
fyrifallandi arbeiði 286 oyru á øllum teim
plássum, sum rokna grundlønina til too
oyr. pr. tíma.

Vegna halguna kemur bladið út í dag
í hálvára stódd. Næsta blad kemur út
leygardagin 7. apríl.

»Smiril« lýsir frá, at hann er skorin
niður við einum tridjungi av tí kóli,
hann annars plagar at fáa. Men kann
hann ikki fáa kól í Hvalbæ til uppskoyt-
ingar? Har er óferur hópur av kóli.
Tað má verða roynt heldur enn at far-
plánurin verður skerdur. Suduroyggin
ið einans hevur samband við Norður-
oyggjarnar við »Smiril«, kann ikki missa
nakran »Smiril«-túr. Hetta megu allir
menn skilja.

Hvildarheimið »Naina«.

Avlopið av konsertum, sum Ella Dahl
og Alfred Dahl úr Vági og E. Bærentsen
av Tveroyri hildu í Havn og í Klakks-
vik, var 530 kr. og er givið Hvildarheim-
inum »Naina«.

Býráðs- skrivstovan

verður stongd páskaaftan.

Tórshavnar býráð, tann 26. mars 1945

**Blanka er besta
blankingarevni.**